

gospodarja in vladarja Franca Josipa I. Uže v navadnem rodbinskem življenju je tak god povod radosti in veselja. Koliko znameniteji pa je tak praznik v zgodovini prostoranega silnega cesarstva, v življenju mogočnega, od štirideset milijonov vernoudanih podanikov presrečno ljubljene vladarja! Tudi vojvodina kranjska tekmovala bode pri tej priliki z drugimi kraljestvi in deželami naše monarhije v glasnih nehlinjenih pojavih ljubezni in udanosti.

Pred 4 leti, takrat, ko se je praznovala šeststoletnica one prisege, s kojo so se predniki naši za vse veke zavezali presvitli habsburški rodbini, bila je dežela naša toliko srečna, da jo je obiskalo Nj. veličanstvo. Pri tej priložnosti položil je cesar Franc Josip sam temeljni kamen veličastni zgradbi, katera se po Najvišjem premilostnem dovoljenju imenuje po Nj. ces. visokosti prestolonasledniku Rudolfu. Ponosno dviguje se naš „Rudolfinum“; preznamenite zbirke njegove so prava dika deželi naši. To delo bode popolnem dovršeno prihodnje leto. Gotovo je opravičena iskrena želja zvestega prebivalstva vojvodine kranjske, da, kar je presvitli oče pričel, dovrši naj Nj. prevzvišeni sin, spremljan od svoje preblage soproge, katera s svojo ljubeznjivostjo očaruje milijone vernih podanikov. Sam po sebi utemeljuje se toraj moj nasvet, mereč na to, naj se prosi Nj. veličanstvo premilostljive dovolitve, da se Nj. ces. visokost cesarjevič prestolonaslednik in Nj. ces. visokost cesaričinja Štefanija osebno udeležita slovesnega otvorenja našega „Rudolfinuma“.

In ako nas doide ta sreča, da se usliši preponižna naša prošnja, tedaj sprejemali bomo prevzvišena naša gosta ne le z običajnim Nju dostojnim ceremonijelom, temveč z ono iz globine naših src kipečo ljubeznijo, s katero je dežela naša vedno bila vdana presvitli habsburški dinastiji. Z možato zavednostjo smemo ponavljati besede, izražene v adresi kranjskega deželnega zbora leta 1883 do Njih Veličanstva: „Šest stoletij je minulo, odkar je kranjska dežela preslavni habsburški rodovini prisegala udanost in zvestobo. Zgodovina spričuje, da se ta prisega nikdar ni prelomila, da se Kranjska zvestoba nikdar ni majala.“ V tej zvestobi vztraja naš narod, pričakujoč zgolj od svojega viteškega vladarja obrambo svojih ustavnih pravic in vresničenje svojih materijalnih teženj. Narod naš, ne zmeneč se za neke osamljene iz tujine donešene glasove, koje je dežela naša uže odločno obsodila in katerih pri tej slovesni priliki nečem dalje omenjati, narod naš bode vedno neustrašeno stal na braniku avstrijske državne ideje ter srečno svojo bodočnost iskal in nahajal v tesni zvezi s presvitlo habsburško dinastijo.

Stoječ na tem stališču nasvetujem v soglasji in pooblaščen od vseh deželnih poslancev. (Sledi spredaj.)

Govor spremljala je zbornica pri mnogih vročega domoljubja polnih stavkih z burnim odobravanjem.

Potem sprejele ste se prve dve točki predloga takoj dokončno, tretji del predloga pa se je izročil finančnemu odseku.

V daljni razpravi potrdila se je izvolitev poslanca

Višnikarja za mestno skupino kočevsko po kratkem poročilu poročevalca Murnika brez ugovora.

Potem rešila so se daljne točke dnevnega reda. Prihodnja javna seja bo v soqoto.

Deželni zbor štajerski.

V tem zboru vršile so se povodom odtvorjenja deželnega zbora pomenljive osebne premembe. V prvi vrsti odpovedal se je deželnega glavarja namestnik baron Gödel temu dostojanstvu ter je bil njegovo mesto imenovan slovenski poslanec dr. Radaj. — Zarad rodbinskih razmer odložil je dalje poslanstvo znani zasluženi slovenski poslanec dr. Dominkuš, kar je globoko obžalovati. — Izmed nemških poslancev prisiljen je bil svoj mandat odložiti nekdanji litijski okrajni glavar Vestenek, kateri je neprostovoljno zapustivši državno službo, postal nemogoč kot ljudski zastopnik. — Vestenek bil je tudi deželnega odbornika namestnik.

O zanimivih predlogih v temu zboru se do sedaj še ni čulo, razun onega zarad vpeljatve zakonskih licenc, katerega je stavil nemški konservativec župnik dr. Pscheiden.

V deželnem zboru koroškem govoril je pri otvorenju tamošnji deželni glavar ono staro pretumpasto frazo o vtikanju med koroške šolske razmere po nedeželanih. Govornik je očitvidno v mislih imel prizadevanje slovenskih državnih poslancev v rešitev narodnega življa koroških Slovencev. — Ako koroški deželni glavar misli s tem doseči, da bi slovenski državni poslanci po njegovem govoru nehali spolnovati svojo narodno dolžnost, se je gotovo motil, slovenski poslanci bodo še le takrat nehali vsemu svetu kazati barbarizem slovenem namenjenih tamošnjih šol, kadar ta sam neha in se namesto z takimi šolami, kakoršne zagotavlja državna temeljna postava in kakoršne imajo omikani narodi vsega sveta.

Naši dopisi.

Iz Železnikov 26. novembra. (*Raznoterosti.*) Pregovor: „Lepa Uršica pa grdi Martinček — si vsaka stara babica lahko steljo pripravi“, to je lepo vreme na sv. Uršule in slabo na sv. Martina dan, pa res ni popolnoma prazen; — ravno nasprotno vreme imenovana dneva pa prerokuje gledé pripravljanja stelje tudi nasprotni uspeh. To letos pri nas le preveč potrditi moramo. In tudi drugi pregovor: „Če je na sv. Martina dan solnčno, je v treh dneh potem sneg“, se je uže mnogokrat, pri nas tudi letos potrdil. Lepemu vremenu na sv. Martina dan sledil je koj dež, njemu sneg, snegu pa zopet toliko dežja, da gre za steljo uže zdaj mnogim dovolj trdo. K sreči se je danes vreme na lepo obrnilo; tudi zrakomer se pametno véde, Bog le daj, da pri tem ostane; ljudje se bodo zdajci na moč za steljo strnili, da se jim le količko-kaj po hostah osuši.

Nož, ta nesrečni nož je, žali, v naši bližnji okolici pred tednom dni zopet vzročil naglo neprevideno smrt. Za Boga svetega! v kako slabo luč prišla bo naša lepa

slovenska domovina pred svetom, ako pojde še kak čas tako naprej. In! — naj reče kdo, kar hoče; če ne bodo začeli gg. sodniki pri zelenih mizah napenjati hujše strune, t. j. bolj strogo se držati §§ 134—143 kazenske postave, pobojev in klanja ne bo konca ne kraja. Uže kaže vse na to. Kaj je to res kaka kazen, če dobi morilec za svoj včasih prav peklenški zločin, na pr. 2—4 leta zopora, s tem pa pride vsaki dan k dobri tečni hrani, pozimi v toplo sôbo, slednjič pa prinese iz zopora navadno še denar! Stari ljudje nam pripovedujejo, da je za časa francoskega gospodarstva po naših deželah brila vsa druga sapa. Bog nam je na pričo, da si kratkomo ne želimo družih gospodarjev v prelepi naši Avstriji; le naši sodniki naj postanejo bolj strogi, in če drugo ne pomaga, postave naj se poostrijo, da se kolcem in nožem postavi meja. Ako se to ne zgodi, bo jetnišnic vedno bolj primanjkovalo.

Naša šola je zgubila po nemili smrti velikega dobrotnika. Danes iz Oomuca le sem dospevši telegram naznanja nam žalostno vest, da je naš ondi bivajoči rojak, g. Jakob Trojer, umrl. Kot prostak v domači c. kr. 17. peš-polk potrjen, vdeležil se je v letih 1848 in 1849 bojev v Italiji in na Madžarskem, postal nad-lajtenant, kasneje stopil v pokoj, ter bil zdaj uže več let kantinar v olomuški tako zvani jezuitski vojašnici. Naša šola, ki se sme ponašati, da ima toliko raznovrstnih učnih pripomočkov, kakor malo katera druga naše dežele, in ji za-nje uže prostora primanjkuje, je prejela od rajnega mnogo lepih in znamenitih stvari v dar. Tudi farna bukvarnica je dobila od njega 9 vezanih zvezkov „Besednika“, enako tudi naši dve cerkvi niste brez lepih spominkov na njega. Sploh je bil rajni za svoj rod in dom ves vnet, jako milo- in dobrosrčen, in je za marsikaterega prezgodaj umrl. Naj mu povrne dober in usmiljeni Bog vse to z večnim plačilom v sv. raji!

Iz Ljubljane. — Slovencem iz srca govoril je v današnji seji deželnega zbora starosta slovenskih poslancev, gospod Luka Svetec, povodom nujnega predloga, da naj se v deželi praznuje prihodnje leto primerno slovesno štiridesetletnica vladanja presvitlega cesarja Franca Jožefa. Obširneje govorimo o tej pomenljivi dogodbi našega deželnega zborovanja v poročilu iz deželnega zbora. — Na tem mestu ponavljamo samo sledeče pomenljive besede poslanca Sveteca, katere je, kakor tudi vtemeljevanje predloga, izrekel vsled soglasnega sklepa narodnega kluba deželnih poslancev kranjskih. Besede se glasé: „*Narod naš ne zmeneč se za neke osamljene iz tujine vnesene glasove, koje je dežela naša uže odločno obsodila in katerih pri tej slovesni priliki nečem dalje omenjati — narod naš bode vedno nevstrašeno stal na braniku avstrijske državne ideje ter srečno svojo bodočnost iskal in nahajal v tesni zvezi z presvetlo Habsburško dinastijo.*“

S to izjavo katero so vsi slovenski poslanci v zbornici sprejeli z glasnim odobravanjem, izrekli so v dostojni obliki izvoljeni, torej pravi zastopniki slo-

venskega naroda, odločno obsodbo one nesrečne pisave enega slovenskega dnevnika, zoper katero so sijajno ugovarjali vsi drugi slovenski časniki in tudi eden slovenskih poslancev, kateremu je bilo po naključji prilika dana, to storiti našemu vladarju.

S tem je dokončno in veljavno izrečena sodba našega naroda, in nadejamo se le, da bodo oni odgovorni krogi, ki so prezrli preprečiti vrtoglavo pisavo, skrbeli za poroštvo, da zvani list v prihodnje ne boue več podajal orožja prav navlašč skovanega za naše najhujše narodne in politične nasprotnike.

— Klub narodnih deželnih poslancev kranjskih imel je svoje prvo redno posvetovanje dne 28. novembra zvečer ob 6. uri v prostorih Matice slovenske. — Začetkom seje, v kateri se je pred vsem imela ponoviti izvolitev klubovega načelnštva, naprosil je sedajni klubov predsednik g. Luka Svetec na njega se ne ozirati, ker ne biva v Ljubljani in se zavolj tega klubovo posvetovanje ne more vršiti v tolikem redu, kakor bi bilo želeto. Po tej izjavi vršila se je po listikih volitev klubovega načelnika in izvoljen je bil z večino glasov poslanec dr. Poklukar. Ta je pred vsem izrekel globoko obžalovanje, da je gospod Svetec, toliko zaslužen in obče čislan starosta slovenskih poslancev — odklonil svojo izvolitev, — konečno pa je izrekel vdati se večini in prevzeti častno mesto, ako se gospod Svetec ne da pregovoriti, da ostane. Potem vršila se je volitev načelnikovih namestnikov in izvoljen je bil za prvega namestnika gosp. J. Murnik, za drugega pa gosp. dr. vitez Bleiweis. Po tem sledilo je posvetovanje o tekočih predmetih deželnega zborovanja.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Večina političnega življenja je v deželnih zborih. Sporočilo se je že v nekaterih vprašanje, kako dostojno praznovati 40 letnico cesarjevega vladanja v prihodnjem letu. — Poleg tega vrhovnega predmeta pečajo se politični krogi v prvi vrsti s postopanjem češkega deželnega zbora, iz katerega so letos po novi izvolitvi zopet izostali vsi nemško-fakcijski poslanci. Veliko zadovoljnost zbuja v vseh domoljubnih krogih modro postopanje čeških poslancev, ki so zopet storili ponudbo za spravo z nemškimi sodeželani — pa brez uspeha. Prav srečno dokazuje Pražka „Politika“ kako so do sedaj redno nemci na Češki s svojo trmoglavostjo pregrešili poravnavo in pomirjenje obeh narodnosti v deželi. Znano je, da je od sprave na Českem odvisna rešitev narodnega vprašanja in miru v vsi državi.

Nemška. — Bismark je zopet nekako ponosen na svoje vspehe v razgovoru z Ruskim carom, — razkril in dokazal je temu baje, da je neka sovražna mu svojat donasala laži o njegovem sovraštvu zoper Rusko. — Nasproti in potem pa mu je neki Ruski car dal zagotovljenje, da ne bode napadel ne Nemške, pa tudi Avstrijske ne. — Prihod carav v Berlin obeta toraj podati novega poroštva za ohranjenje ~~in~~ evropskega miru.